2012. december 8–9., hétvége • LXX. évfolyam • 287. szám, 20+12 oldal • 245 forint, előfizetőknek 141 forint • www.nol.hu

NÉPSZABADSÁG

„Nem hiszek a kamatcsökkentési lépéssorozat élénkítő hatásában”

- Interjú a jegybank éléről márciusban távozó Simor Andrással.
- Az elnök a romlás kibontakozását látja. **Gazdaság** →9

MŰVÉSZETI AKADÉMIÁK, ÉLES ELLENTÉTEK

Kultúra →14

Szakdolgozat 1992 nagy év volt a kopírozás kultúrtörténetében

Semjén Zsolt plagizált

Hargitai Miklós

Jogi és logikai ellentmondásoktól sem mentes, de *Semjén Zsolt* egyértelmű erkölcsi elítélését tartalmazó konklúzióval zárult a miniszterelnök-helyettes szociológiai szakdolgozatával kapcsolatos vizsgálat az ELTE Társadalomtudományi Karán. *Tausz Katalin* dékán tegnapi bejelentése szerint a vizsgálóbizottság „jelentős mennyiségű szövegazonosságot állapított meg Semjén Zsolt szakdolgozata és *Molnár Attila Károly* később publikált írásai között”, ami súlyos szakmai és etikai vétség, de az egyetem nem tud szankcionálni.

Nagy év volt 1992: ekkor szerzett szociológusi oklevelet Semjén az ELTE-n, s ugyanebben az évben született *Schmitt Pál* lemondott államfő 80 százalékban más munkákból összeollózott doktori disszertációja is. A párhuzam nem merül ki ennyiben: kísérteties a hasonlóság, ahogyan a papírt kiállító intézmény, illetve a kormány kezelte, kezeli az ügyet. Schmitt és Semjén botlásáról az egyértelmű bizonyítékok ellenére a kormány kezdetben nem akart tudomást venni („bulvárkacsa”, „Semjén-ügy nincs”), a sajtót hazugsággal, a kormány és a kereszténység elleni támadással vádolta. Az érintett egyetemek pedig mindkétszer nekifutottak annak a lehetetlen feladványnak, hogy egyfelől a tekintélyük megvédése érdekében kimondják a plágiumvétséget, másfelől távol tartsák magukat a kormánnyal való konfrontációtól. A Semmelweis Egyetem esetében az igyekezet először olyan verdikthez vezetett, amely szerint Schmitt plagizált, de „eljárása megfelelt az egyetem akkori gyakorlatának”, Semjénről pedig most azt állapították meg, hogy átemelt ugyan részeket Molnár publikációiból, de ezt 1992-ben az ELTE szabályzata nem tiltotta.

Semjénnek a Pázmány Péter Hittudományi Akadémián írt doktorija hemzseg a jelöletlen idézetektől, s ezt a szöveget a szerző újrahasznosította szociológiai szakdolgozatként az ELTE-n. Az ELTE az eredeti plágiumváddal sem akkor, sem a mostani vizsgálatban nem foglalkozott – a vizsgálati jelentés szerint azért, mert a korabeli szerzői jogi törvény alapján az önplágium nem jogsértő. Ezzel átdobták a labdát a Pázmánynak, hiszen a jelöletlen idézetek ott bukkantak fel először.

A vizsgálóbizottság azt ellenőrizte, megfelel-e a valóságnak, hogy a dolgozatból készült egy második, bővített kiadás is, és abban 14-15 oldalnyi szöveg azonos-e Molnár két tanulmányának szövegrészleteivel. Ezt bizonyítottnak találták, vagyis: Semjén plagizált. A dékán azonban úgy vélte, további lépésekre nincs jogi lehetőségük, mert a dolgozat megírása idején hatályos szabályozás nem írta elő az idézés és a hivatkozás pontos előírásait. (Az akkori szerzői jogi törvény és a magyar szabvány is egyértelműen rögzítette a jogszerű idézés kritériumait.) „Sem az akkori, sem a most hatályos jogszabályok nem adnak eligazítást arra az esetre sem, ha az oklevél kiadását követően derül fény arra, hogy az oklevél kiadásának esetleges feltételei nem álltak fent” – tartalmazza a dékán közleménye.

A Miniszterelnöki Sajtóiroda közleményben tudatta: a miniszterelnök-helyettes tudomásul veszi az ELTE bizottságának állásfoglalását. „Semjén Zsolt így – az ELTE-vel egyetemben – véglegesen és hivatalosan is lezártnak tekinti a témát.” Tausz Katalin nyilatkozata szerint: „Más szerzők műveinek idézőjel és pontos hivatkozás nélküli átvétele a tudományos élet normái szerint 1992-ben sem volt megengedett, és ma sem az, súlyos tudományetikai vétségnek minősül. Ezért az eset megítélése a tudományos közélet, az egyetemi közösség, valamint az érintett személyek kompetenciája.”

A miniszterelnök-helyettes lezártnak tekinti az ügyet FOTÓ: KOCSIS ZOLTÁN

ÖTÖDIK HASÁB

Normák

A tisztesség hosszú távon megéri – mondta Sólyom László akkori köztársasági elnök 2009-es újévi köszöntőjében. A parlamenti jobb a jelek szerint éppen rövid távra tervez. Semjén Zsolt kereszténydemokrata miniszterelnök-helyettes plágiumügye esetében érvényesül a „csak még ezt ússzuk meg” szemlélet. A skandalumnak csak epizódja az ELTE vizsgálóbizottságának súlyos tudományetikai vétséget megállapító, de szankciókat nem tartalmazó állásfoglalása: sem e mostani vizsgálat, sem korábban a Pázmányé (ahol a politikus hittudományokat hallgatott) nem foglalkozott azzal, hogyan kerültek jelöletlen, de ellenőrizhető eredetű szövegrészek Semjén hitelméleti doktorijába, illetve az abból derivált szociológiai szakdolgozatába. Vagyis van még mit tisztázni.

Az ügyet a kormány immár sokadszor tekinti lezártnak, holott ismételten bebizonyosodott: Orbán Viktor nem tette túl magasra az erkölcsi mércét csapatának összeállításakor. A Fidesz korábban úgy vélte, hogy „a normakövetés nemcsak az állampolgároktól elvárt kötelesség, hanem a hatalomgyakorlókkal szemben is alapvető követelmény”, ám az elvárást magukkal szemben nem szeretik érvényesíteni. A Semjénhez hasonlóan másolgató államfőt a kormánypárt minden további nélkül a posztján tartotta volna – csak a sajtó következetessége és a közvélemény egyértelmű ítélete miatt kellett távoznia. Most – hála a miniszterelnök szereplőválogatásának – ismét a gyakorlatban tesztelhetjük, hol van az erkölcsi rendszerváltást ígérő politikai erők (és még inkább a szavazóbázis) tűréshatára: hamarosan kiderül, hogy a plagizáló miniszterelnök-helyettes a „nem taggyűlés volt” vagy az „ezt azért már mégse” kategóriába tartozik-e. *(A szerk.)*

Az innováció segíthet kilábalni a válságból, de csak szavakban támogatja a kormány a kutatás-fejlesztést. Nehéz helyzetben az innovatív kis- és középvállalkozások. **Hétvége** →2–3

Szilvásy, Laborc, Portik, egy furcsa találkozó és a közös titkok

Az előzetes letartóztatásban lévő Portik Tamás a polgári titkosszolgálatokat felügyelő tárca nélküli miniszter kérésére találkozott az NBH főigazgatójával még 2008-ban. →7

VÁLASZTÁSOK ROMÁNIÁBAN

315 képviselői és 137 szenátori mandátumról dönt Románia 18,2 millió választópolgára vasárnap. A kormányzó szociálliberálisok abszolút többségre számíthatnak, az RMDSZ átlépheti az ötszázalékos küszöböt. Képünkön: hajléktalan egy bukaresti választási plakát előtt. **Az ügy** →4

FOTÓ: MTI/EPA – ROBERT GHEMENT

Vélemény

Horváthné ősanyánk

Megyesi Gusztáv kultúránkról és a szöveglopási ügyek legmélyebb rétegeiről. →11

9 770237 377060 12287

HIRDETÉS

